

Aika 18.02.2020, klo 10:15

Paikka Kaupunginhallituksen kokoushuone, Viirinkankaantie 1

Käsiteltävät asiat

- § 1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä työjärjestyksen hyväksyminen**
- § 2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaoston pöytäkirjan tarkastus, pöytäkirjanpitäjä ja pöytäkirjanotteen allekirjoittaminen**
- § 3 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 4 Ajankohtaiset asiat**
- § 5 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen**
- § 6 Hyte-jaoston ja hyvinvointiryhmän toiminta 2020**
- § 7 Ilmoitusasiat**

Osallistujat

Sanna Karhu, puheenjohtaja
Hilkka Kotila-Martti, 1. varapuheenjohtaja
Nea Mustonen, sihteeri
Anitta Ylitörmänen
Eini Marja Tennilä
Heikki Poranen
Jutta Aartola
Kimmo Sihvola
Marianna Mölläri
Rauno Rantaniemi
Riku Tapio
Leif Wilenius
Esko Lotvonen, kaupunginjohtaja
Rauni Jokelainen, vs. erityissuunnittelija
Emilia Kunnari
Riina Koskiniemi, vs. erityisasiantuntija
Samppa Määttä, vs. hallintopäällikkö
Antti Määttä, henkilöstöjohtaja

§ 1

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä työjärjestyksen hyväksyminen

Hallintosäännön 12 §:n mukaan kaupunginhallituksessa on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaosto (HYTE-jaosto), jossa on 11 jäsentä. Jaoston puheenjohtaja on valittava kaupunginhallituksen jäsenten joukosta. Muilta osin jaoston jäsenet ja varapuheenjohtajan valitsee kaupunginhallitus, joka päättää myös jaoston toimikaudesta. Jokaisella jaoston jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Varajäsenet valitsee kaupunginhallitus. Nuorisovaltuuston edustaja voi osallistua puhe- ja läsnäolo-oikeudella jaoston kokoukseen. HYTE-jaoston tehtävistä määrätään 31 §:ssä.

Jaoston tehtävät:

Hallintosääntö 31 §

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävä (HYTE) kuuluu kaikille kaupungin toimielimille ja toimialoille. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaoston (HYTE-jaosto) tehtävänä on kehittää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikköraajat ylittävää poikkihallinnollista johtamista ja toimintamallia seuraavista näkökulmista:

1. yhteensovittaa ja seurata koko kaupunkikonsernin osalta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategisia linjauksia sekä raportoida niistä kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle;
2. yhteensovittaa ja seurata hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavien päätösten ennakkovaikutusten arviointia;
3. tehdä yhteistyötä vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvissä asioissa;
4. toimia ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavana toimielimenä ja valmistella yhteistyössä toimialojen kanssa ehkäisevän päihdetyön suunnitelman osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmaa;
5. toimia maahanmuuttoon liittyvissä asioissa vastaavana toimielimenä;
6. vastata hyvinvointikertomuksen valmistelusta;
7. toimia läheisessä yhteistyössä hyvinvointiryhmän kanssa;
8. seurata työllisyyden hoidon vaikuttavuutta kaupungissa.

Kaupunginhallitus 27.1.2020 § 39 päätti, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaoston (HYTE-jaoston) toimikausi on 28.1.2020 - 31.5.2021.

Kaupunginhallitus päätti valita 27.1.2020 § 39 ja 10.2.2020 § 60 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaostoon jäsenet ja varajäsenet seuraavasti:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pj. Sanna Karhu	Kaisu Huhtalo
Vpj. Hilikka Kotila-Martti	Elina Holm
Anitta Ylitörmänen	Sari Laatikainen
Riku Tapio	Ari Karvo
Rauno Rantaniemi	Tapio Pyörälä
Jutta Aartola	Leena Jääskeläinen
Heikki Poranen	Tero Marttinen
Kimmo Sihvola	Pekka Saarinen

Eini Marja Tennilä	Saara Hartzell
Marianna Mölläri	Anu Yrjänheikki
Leif Wilenius	Mikkel Näkkäläjärvi

Ehdotus

Esittelijä: Esko Lotvonen, kaupunginjohtaja

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaosto toteaa kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi ja hyväksyy työjärjestyksen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaosto päättää, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaoston kokouksiin osallistuvat esittelijän ja pöytäkirjanpitäjän lisäksi vs. erityissuunnittelija ja vs. erityisasiantuntija.

§ 2

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaoston pöytäkirjan tarkastus, pöytäkirjanpitäjä ja pöytäkirjanotteen allekirjoittaminen

ROIDno-2020-458

Pöytäkirjan laatimisesta ja tarkastamisesta määrätään hallintosäännön 159 §:ssä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimitelimen päättämällä tavalla.

Asiakirjan allekirjoittamisesta määrätään hallintosäännön 165 §:ssä. Toimitelimen pöytäkirjanotteen allekirjoittaa pöytäkirjanpitäjä tai muu toimitelimen määräämä henkilö. Toimitelimen asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset todistaa oikeaksi pöytäkirjanpitäjä tai muu toimitelimen määräämä henkilö.

Ehdotus

Esittelijä: Esko Lotvonen, kaupunginjohtaja

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaosto päättää, että

- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaoston pöytäkirjan tarkastaa yksi kussakin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaoston kokouksessa valitsema pöytäkirjantarkastaja,
- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaoston pöytäkirjanpitäjäksi määrätään hallintosihteeri Nea Mustonen tai hänen sijaiseksi määrätty
- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaoston pöytäkirjanotteen / asiakirjasta annettavan otteen tai jäljennöksen allekirjoittaa / oikeaksi todistaa pöytäkirjanpitäjän lisäksi hallintosihteeri Marja Marjetta tai kaupunginkirjaamosta asiahallinnan asiantuntija Tuula Raitio, asiahallinnan asiantuntija Tarja Ritatörmä, asiahallinnan asiantuntija Tarja Valkonen, asiahallinnan asiantuntija Pirita Kallo tai asiahallinnan suunnittelija Merja Keskiruokanen.

Tiedoksi

Kaupunginkirjaamo

§ 3

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Esittelijä: Esko Lotvonen, kaupunginjohtaja

Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajaksi valitaan Hilikka Kotila-Martti. Seuraavana vuorossa on Marianna Mölläri. Pöytäkirja on tarkastettava viimeistään 25.2.2020.

§ 4

Ajankohtaiset asiat

Ehdotus

Esittelijä: Esko Lotvonen, kaupunginjohtaja

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaosto merkitsee tiedoksi katsauksen ajankohtaisista ja valmistelussa olevista asioista.

§ 5**Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen**

ROIDno-2020-440

Valmistelijat / lisätiedot:

Samppa Määttä

samppa.maatta@rovaniemi.fi

vs. hallintopäällikkö

Liitteet

1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Rovaniemen kaupungin hallintosäännössä (31 §) on asetettu hyte-jaoston tehtävät. Vs. hallintopäällikkö Samppa Määttä, vs. erityisasiantuntija Rauni Jokelainen ja vs. erityisasiantuntija Riina Koskiniemi esittelevät hyte-jaoston tehtäviin kytkeytyen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen teemaa seuraavista näkökulmista:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yleiset linjaukset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan tehtävä (Kuntalaki 410/2015, 1 §). Sen tavoitteena on:

- lisätä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä
- ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä ja
- vahvistaa osallisuutta.

Hyvinvointia ja terveyttä edistetään kaikilla kunnan toimialoilla. Se parantaa kuntalaisten elämänlaatua, lisää työllisyyttä ja tuottavuutta sekä hillitsee sosiaalisten ongelmien ja eriarvoisuuden kasvua.

Teveydenhuoltolain 12 §: mukaan kunnan on seurattava asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Tämä tarkoittaa tiedon tuottamista esimerkiksi sosioekonomisen aseman, koulutustaustan tai asuinalueen mukaan. Toimenpiteitä seurataan ja niistä raportoidaan valtuustolle vuosittain. Lisäksi kerran valtuustokaudessa valmistellaan laajempi hyvinvointikertomus. Rovaniemen viimeisin laaja hyvinvointikertomus on laadittu vuosille 2017 - 2020. Vuoden 2019 vuosittainen kertomus on valmistelussa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on suositeltua nostaa lisäksi kaupungin strategiseksi painopisteeksi. Strategiassa linjataan kunnan tahto ja keinot rakentaa hyvinvoivaa ja tervettä kuntaa. Strategian pohjaksi tarvitaan tietoa asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä sekä siitä, miten hyvin palvelujärjestelmä vastaa hyvinvoinnin haasteisiin. Tätä tietoa tuotetaan osana hyvinvointikertomusprosessia. Rovaniemellä hyvinvointikertomuksen tuottamaa tietoa hyödynnettiin voimassa olevan kaupunkistrategian laadinnan yhteydessä ja vastaavasti laaja hyvinvointikertomus rakennettiin vastaamaan kaupunkistrategian vaatimuksiin.

Hyte-jaoston tehtäväksi on hallintosäännössä asetettu kehittää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikkörajat ylittävää poikkihallinnollista johtamista ja toimintamallia eri näkökulmista. Yleiseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvät seuraavat alakohdat:

1. yhteensovittaa ja seurata koko kaupunkikonsernin osalta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategisia linjauksia sekä raportoida niistä kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle;

6. vastata hyvinvointikertomuksen valmistelusta

7. toimia läheisessä yhteistyössä hyvinvointiryhmän kanssa

8. seurata työllisyyden hoidon vaikuttavuutta kaupungissa (edistämisvastuu elinvoiman toimialalla)

Vaikuttamistoimielimet

Kuntalain 27 § ja 28 § määrittelevät vanhus- ja vammaisneuvostojen asettamisesta kunnissa. Lain mukaan neuvostoille on mm. annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen/vammaisen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta. Lisäksi kunnanhallituksen on asetettava neuvostot ja huolehdittava niiden toimintaedellytyksistä.

Vaikuttamistoimielimiin liittyvänä asiana on hyte-jaostolle hallintosäännössä vastuutettu seuraava tehtävä:

3. tehdä yhteistyötä vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvissä asioissa

Ehkäisevä päihdetyö

Lain ehkäisevästä päihdetyöstä mukaan kunta huolehtii ehkäisevän päihdetyön tarpeen mukaisesta organisoinnista alueellaan ja nimeää ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavan toimielimen. Toimielimen tehtävänä on:

- 1) huolehtia kunnan päihdeolojen seurannasta ja niitä koskevasta tiedotuksesta;
- 2) huolehtia siitä, että päihdehaittoja ja niiden vähentämistä koskevaa tietoa tarjotaan yksityisille henkilöille ja koko väestölle;
- 3) lisätä ja tukea päihdehaittoja ehkäisevien toimien osaamista kaikissa kunnan tehtävissä;
- 4) esittää ja edistää ehkäisevän päihdetyön toimia kunnan hallinnossa, erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa, sivistys-, liikunta- ja nuorisotoimissa sekä elinkeinotoimissa;
- 5) huolehtia siitä, että 4 kohdassa tarkoitettujen kunnan toimien sovitetaan yhteen poliisin, alkoholilain (1143/1994) ja tupakkalain (693/1976) noudattamisen valvonnan, elinkeinoelämän ja erityisesti ehkäisevään päihdetyöhön osallistuvien yleishyödyllisten yhteisöjen ehkäisevään päihdetyöhön kuuluvien ja sitä tukevien toimien kanssa. Kunnan ehkäisevään päihdetyöhön sovelletaan lisäksi, mitä terveydenhuoltolain (1326/2010) 11 ja 12 §:ssä säädetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä sekä sitä koskevasta suunnittelusta ja raportoinnista.

Päihteellä tarkoitetaan alkoholipitoisia aineita, huumausaineita sekä päihtymiseen käytettäviä lääkkeitä ja muita aineita. Lain säätely koskee myös tupakkatuotteita ja rahapelaamista. Ehkäisevällä päihdetyöllä tarkoitetaan toimintaa, jolla vähennetään päihteiden käyttöä ja päihteiden käytöstä aiheutuvia terveydellisiä, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia haittoja.

Ehkäisevään päihdetyöhön liittyvänä asiana on hyte-jaostolle hallintosäännössä vastuutettu seuraava tehtävä:

4. toimia ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavana toimielimenä ja valmistella yhteistyössä toimialojen kanssa ehkäisevän päihdetyön suunnitelma osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmaa

Maahanmuutto

Työ- ja elinkeinoministeriön kuvauksen mukaisesti kunta on avainasemassa maahanmuuttajien kotouttamisessa. Suuri osa kotoutumisen edistämisestä tehdään kunnan peruspalveluissa. Maahanmuuttajat tarvitsevat kasvatus-, koulutus- sekä sosiaali- ja terveystyöpalveluja muiden kuntalaisten tavoin. Myös asumisen ja vapaa-ajan palvelut ovat tärkeitä kotoutujalle.

Kunnalle säädetyt erityiset tehtävät ovat (KotoL 30 §)

- vastata ja sovittaa yhteen paikallista kotouttamisen kehittämistä, suunnittelua ja seurantaa
- huolehtia palvelujen soveltuvuudesta myös maahanmuuttajille
- huolehtia siitä, että kunnassa on tarpeisiin nähden riittävästi kotoutumislain mukaisia toimenpiteitä ja palveluja
- huolehtia henkilöstön kotouttamisosaamisesta.

Maahanmuuttoon liittyvänä asiana on hyte-jaostolle hallintosäännössä vastuutettu seuraava tehtävä:

5. toimia maahanmuuttoon liittyvissä asioissa vastaavana toimielimenä

Ennakkovaikutusten arviointi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on kuvannut ennakkovaikutusten arviointia seuraavasti:

- Päätösten vaikutusten ennakoarviointi (EVA) on tapa arvioida etukäteen, miten valmistelussa oleva päätös vaikuttaisi erilaisten ihmisryhmien elämään.
- Erilaisten vaihtoehtojen käsittely ja vaikutusten jäsentäminen auttaa hahmottamaan tulevaa.
- Monissa laeissa edellytetään vaikutusten ennakoarviointia. Esimerkiksi
  - terveydenhuoltolaki (11§) velvoittaa arvioimaan ennalta päätösten vaikutuksia ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin
  - tasa-arvolaki (4§) velvoittaa arvioimaan ennalta päätösten sukupuolivaikutuksia
  - YK:n lasten oikeuksien sopimus (3 artikla) edellyttää, että lapsia koskevissa päätöksissä harkitaan ensisijaisesti lapsen etua

Vaikutusten ennakoarvioinnissa yhdistetään eri näkökulmia samaan arviointityöhön. Käsiteltävä asia vaikuttaa siihen, mitä näkökulmia on syytä ottaa huomioon.

Ennakkovaikutusten arviointiin liittyvänä asiana on hyte-jaostolle hallintosäännössä vastuutettu seuraava tehtävä:

2. yhteensovittaa ja seurata hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavien päätösten ennakkovaikutusten arviointia

Ehdotus

Esittelijä: Esko Lotvonen, kaupunginjohtaja

Hyte-jaosto merkitsee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kuvauksen tiedoksi.

§ 6

Hyte-jaoston ja hyvinvointiryhmän toiminta 2020

ROIDno-2020-441

Valmistelijat / lisätiedot:

Samppa Määttä

samppa.maatta@rovaniemi.fi

vs. hallintopäällikkö

Liitteet

1 Hyte-jaoston ja hyvinvointiryhmän toiminta 2020

Rovaniemen kaupungin hallintosäännössä (31 §) asetetaan hyte-jaostolle seuraavat tehtävät:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävä (HYTE) kuuluu kaikille kaupungin toimielimille ja toimialoille.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen jaoston (HYTE-jaosto) tehtävänä on kehittää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yksikköraajat ylittävää poikkihallinnollista johtamista ja toimintamallia seuraavista näkökulmista:

- 1. yhteensovittaa ja seurata koko kaupunkikonsernin osalta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategisia linjauksia sekä raportoida niistä kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle;*
- 2. yhteensovittaa ja seurata hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavien päätösten ennakkovaikutusten arviointia;*
- 3. tehdä yhteistyötä vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvissä asioissa;*
- 4. toimia ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaavana toimielimenä ja valmistella yhteistyössä toimialojen kanssa ehkäisevän päihdetyön suunnitelma osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelmaa;*
- 5. toimia maahanmuuttoon liittyvissä asioissa vastaavana toimielimenä;*
- 6. vastata hyvinvointikertomuksen valmistelusta;*
- 7. toimia läheisessä yhteistyössä hyvinvointiryhmän kanssa;*
- 8. seurata työllisyyden hoidon vaikuttavuutta kaupungissa.*

Jotta hyte-jaosto pystyy toteuttamaan edellä esitetyt tehtävänsä, on asioita valmistelevaan organisaatioon tehtävä muutoksia seuraavasti:

- Hyte-jaoston valmisteluvastuu sisällytetään erityissuunnittelijan tehtäviin
- Erytisasiantuntijan vakanssi siirretään hallintopalveluista hyte-resurssihin
- Vaikuttamistoimielinten koordinointiin osoitetaan riittävä resurssi
- Ehkäisevän päihdetyön vastuuhenkilö nimetään uudelleen, mahdollisesti hallinto- ja tukipalveluista
- Kaupunginjohtaja nimeää hyvinvointiryhmän uudelleen ja uuden hyvinvointiryhmän tehtävät johdetaan hyte-jaoston tehtävistä.

Lisäksi hyte-jaostolle ja hyvinvointiryhmälle järjestetään koulutusta ainakin seuraavista aihealueista:

- Hyte-työn poikkihallinnollinen johtaminen: Ylitarkastaja Sanna Ylitalo, Aluehallintovirasto
- Ehkäisevä päihdetyö: Kysytty sosiaalihuollon ylitarkastaja Lahja Harjulta, Aluehallintovirastosta
- Maahanmuutto: Maahanmuuttopäällikkö Anna-Mari Suopajarvi, ELY-keskus
- Ennakkovaikutusten arviointi (EVA): Kysytään THL:stä

Rovaniemen kaupungin hyte-työssä on vuoden 2020 aikana tärkeää:

1. luoda hyte-jaostolle ja hyvinvointiryhmälle yhtäläinen käsitys siitä, mitä hyvinvoinnin- ja terveyden edistämistyö Rovaniemellä tarkoittaa ja sopia tarvittavista koulutuksista
2. määritellä selkeät vastuut ja löytää riittävät resurssit hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työhön, mm.
  - a. hyte-työn poikkihallinnollinen johtaminen
  - b. vaikuttamistoimielinten koordinointi
  - c. ehkäisevä päihdetyö
  - d. maahanmuutto
  - e. ennakkovaikutusten arviointi
3. lausua kaupunkistrategian linjauksista hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen osalta (päivitys vuoden 2020 aikana)
4. kytkeä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen osaksi talousarvioprosessia ja talousarviota
5. laatia konkreettinen vuosikello sekä hyte-jaostolle että hyvinvointiryhmälle
6. laatia hyvinvointikertomus 2019 ja aloittaa laajan hyvinvointikertomuksen laadinta.

Asiaa esittelevät vs. hallintopäällikkö Samppa Määttä, vs. erityisasiantuntija Rauni Jokelainen ja vs. erityisasiantuntija Riina Koskiniemi.

Ehdotus

Esittelijä: Esko Lotvonen, kaupunginjohtaja

Hyte-jaosto merkitsee asian tiedoksi.

§ 7

Ilmoitusasiat